

Література

1. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 № 723 // Відомості Верховної Ради.— 1998.— № 16.— Ст. 68.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради.— 2011.— № 17.— Ст. 112.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради.— 2003.— № 40.— Ст. 356.
4. Рязанова Н. Стратегія розвитку фінансового лізингу в Україні / Н. Рязанова // Фінансовий ринок України. — 2008. — № 7-8. — С. 17-18.

УДК 349.6(043.2)

Тимофєєв Д. Ю., студент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирєва В. П., к.ю.н., доцент

ПОНЯТТЯ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Охорона навколишнього природного середовища є однією з найважливіших сфер сучасного світового та вітчизняного соціально-економічного розвитку суспільства. Вона тісно пов'язана майже з усіма галузями права, впливає на якість життя населення, є важливим видом економічної діяльності держави. Не даремно екологічна функція нині визнана однією з основних функцій Української держави. У зв'язку з цим останнім часом у державі прийнятий Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» [1].

Однак, формування державної політики у галузі охорони навколишнього природного середовища та здійснення заходів, спрямованих на збереження і відновлення екологічної рівноваги, значною мірою залежить від ефективного використання всіх важелів та інструментів господарсько-правового механізму. Без урахування цього аспекту неможливо досягти бажаних результатів як у соціально-економічній сфері, так і в господарсько-правовій.

Статтею 1 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» визначені основні завдання законодавства про охорону навколишнього природного середовища до яких належать: регулювання відносин у галузі охорони, використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне

середовище, збереження природних ресурсів, генетичного фонду живої природи, ландшафтів та інших природних комплексів, унікальних територій та природних об'єктів, пов'язаних з історично-культурною спадщиною [2].

У сучасній науковій літературі спостерігаються різні підходи вчених щодо трактування сутності охорони навколишнього природного середовища. В одних джерелах під охороною навколишнього природного середовища розуміють сукупність природоохоронних заходів [3, с. 65], в інших її розглядають як вид діяльності суб'єктів господарювання, як сферу соціально-економічної діяльності держави, або як галузь економіки. Так, в економічній енциклопедії охорона навколишнього природного середовища трактується як сукупність глобальних і локальних заходів (правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, управлінських і громадських), спрямованих на недопущення порушення екологічної рівноваги та ліквідацію наслідків такого порушення, на забезпечення довкілля, яке відповідає людині як природно-соціальній істоті та вимогам збереження природно-ресурсного потенціалу в ім'я нинішнього та майбутніх поколінь [4, с. 344]. У цьому визначенні правильно, на наш погляд, зосереджується увага на сукупності різноманітних заходів, які дають змогу попередити або усунути негативні наслідки порушення екологічної рівноваги, однак такий підхід є одностороннім, оскільки не відображає інших підходів до охорони навколишнього природного середовища.

Аналогічні підходи щодо з'ясування сутності охорони навколишнього природного середовища висловлюють у своїх працях такі науковці, як М. Мусієнко, В. Серебряков, А. Запольський, А. Салюк та інші.

Нетрадиційне визначення спостерігаємо у О.Л. Кашенко, де вона під охороною навколишнього природного середовища розуміє сукупність міжнародних, державних і регіональних правових актів, інструкцій і стандартів, що доводять загальні юридичні вимоги до кожного конкретного забруднювача і забезпечують його зацікавленість у виконанні цих вимог, здійсненні конкретних природоохоронних заходів щодо перетворення в життя цих вимог [7]. Таке визначення, на нашу думку, є дискусійним і неповним, оскільки в ньому основна увага акцентується на різноманітних правових актах, стандартах й інструкціях щодо забруднювачів навколишнього природного середовища та їхньої зацікавленості у дотриманні норм вказаних документів. При цьому тут не знайшли відображення, як і в попередніх трактуваннях, ряд інших аспектів, на які ми звертали увагу раніше.

А. П. Гетьман і М. В. Шульга вважають, що охорона навколишнього природного середовища – це заходи які складаються в процесі здійснення комплексу охоронних екологічних заходів відповідними суб'єктами [5, с. 8].

Отже, охорона навколишнього природного середовища як об'єктивне явище забезпечується тими заходами, які спрямовані на збереження та ліквідацію негативних наслідків природокористування.

Література

1. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року. Закон України від 21 грудня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 26. – Ст. 218.

2. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 липня 1991 р.: За станом на 14 лип. 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

3. Дмитренко І. А. Екологічне право України: [підручник] – 2-ге вид., переробл. та допов. / Дмитренко І. А. – К. : Юрінком Інтер. – 2001. – 352 с.

4. Савчук В. С. Економічна енциклопедія. / В. С. Савчук, К. Т. Кривенко, А. Є. Фукс, І. Й. Малий. – Академія, 2000. — 864 с.

5. Екологічне право України: [підручник для студентів юрид. вищ. навч. закладів] / [А. П. Гетьман, М. В. Шульга, В. К. Попов та ін.]; за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х. : Право. – 2005. – 384 с.